

מקורות חז"ל

א. תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מג עמוד ב

תניא, היה רבי מאיר אומר: גדול עונשו של לבן יותר מעונשו של תכלת, משל למה הדבר דומה? למלך בשר ודם שאמר לשני עבדיו, לאחד אמר: הבא לי חותם של טיט, ולאחד אמר: הבא לי חותם של זהב, ופשעו שניהם ולא הביאו, איזה מהן עונשו מרובה? הוי אומר: זה שאמר לו הבא לי חותם של טיט ולא הביא.

תניא, היה רבי מאיר אומר: חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר: ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך.

רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי.

תניא, היה ר"מ אומר: חייב אדם לברך שלש ברכות בכל יום, אלו הן: שעשאני ישראל, שלא עשאני אשה, שלא עשאני בור.

ב. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת קרח (במדבר רבה קרח יח, כא)

וקם על בגימטריא ק' כנגד ק' ברכות שבכל יום היו מתים מישראל ק' אנשים בא דוד ותקן לק' ברכות (דברים י) ועתה ישראל מה ה' אלהיך קרי ביה מאה אלו ק' ברכות כיון שתקנום נעצרה המגפה.

קבלה

שערי אורה - שער ראשון - ברכה

ולפי כי שם אדנ"י הוא כדמיון אוצר לקבל שפע כל הברכות ומיני האצילות, והוא בדמיון בריכה ובית קיבול, לכך הוא מלשון אדנ"י החצר שבהן נכנסין העמודים. ותמצא כי מאה אדנ"י כסף נעשו במשכן, כמו שכתוב, ומאת אדנ"י למאת הככר ככר לאדן (שמות ל"ה כ"ו), ואלו מאה אדנ"י שבמשכן, הם בדמיון מאה בריכות שמתמלאות מן הברכה הגדולה הנקראת אדנ"י:

לפיכך חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, כדי להמשיך מכל אחת ואחת, ומפני שמאה ברכות באות בשם אדנ"י מאלו הברכות, ואם חיסר ברכה אחת, פוגם ומטיל מום:

והסוד תלוי בסוד אי"ק בכ"ר, שהוא סוד כהן לוי וישראל, שהוא סוד נפש ורוח ונשמה.

ולפי עיקר זה אמר דוד המלך ע"ה, ברכי נפשי את הוי"ה (תהלים ק"ג א'), תלה הברכות בנפש בסוד שלש המערכות העליונות. והנפש צריכה לברך בכל יום מאה ברכות, שהיא כנגד ישראל. ומן הברכות המאה יגיעו עשרה שהם המעשר, לרוח שהיא כנגד לוי. ומן העשרה של רוח לוי, יתן אחת לנשמה שהיא כנגד כהן:

ואם כן נמצאת למד שאם לא תברך נפשו של אדם מאה ברכות בכל יום, לא תגיע לנשמה ברכה אחת, מאחר שאין מגיע לרוח עשר ברכות, שזהו סוד הלויים שלוקחין מעשר מישראל, וחוזרין ונותנין לכהן אחד מעשרה ממה שנטלו, וזהו סוד פרשת מעשר לויים וכהנים הכתובה בתורה, ולפיכך אמר, ואל הלויים תדבר ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל את המעשר אשר נתתי לכם מאתם בנחלתכם והרמותם

ממנו תרומת י"י מעשר מן המעשר (במדבר י"ח כ"ו). וסוד מעשר מן המעשר הוא סוד אי"ק, שאם אין ק' אין י', ואם אין י' אין א':

ולפיכך צריך האדם להיות זריז לברך מאה ברכות, ואם ח"ו חיסר אחת, פגם.

ואלו מאה ברכות הם בדמיון מאת אדנ"י כסף, שבהן שפע אדנ"י מתפשט לכל צד למאה בריכות:

שער הכוונות דרושי השחר סוף דרוש ברכות השחר.

ועתה נבאר ענין הק' ברכות שתיקן דוד המלך ע"ה לברך בכל יום.

והוא להתברך ז"א מן הברכה העליונה שהיא (אמו) אימא עילאה, ק' ברכאן בכל יום. ובדרוש ששה בני לאה מי הם ביארנו ענין מאה ברכות אלו, עיין שם. ופה נבארם דרך כללות.

וענינם הוא במה שהודעתך איך נה"י דאימא עילאה מתפשטים תוך ז"א.

והנה אימא עילאה נקראת הויה דס"ג כנודע.

והנה יסוד שלה מכסה על החסדים המתפשטים עד החזה דז"א כנודע, ובחי' מקום המכוסה הוא ס"ג

ואח"כ מן החזה ולמטה מתגלים החסדים שבה כנודע, ושם במקום הגילוי הוא מילוי הוי"ת ס"ג שהוא ל"ז.

ואם תחבר ס"ג ול"ז יהיו מאה, והם מספר מאה אורות וברכות הנתנים אל זעיר אנפין מאימא.

עוד ירצה עם האמור, כי כללות ק' ברכות שרשם הוא ס"ג, ומילוי שלו בלתי אותיותיו הפשוטות שהוא בגי' ל"ז. והנה ס"ג ול"ז הם ק' ברכאן.

וכשמתחברין בשם אדני אז היא ג"כ בסוד ק' ברכות בזה האופן: הוא כי תצייר א של אדני בצירוי יוי. וגם תצייר אות נ של אדני בצירוי ינ כזה, הרי יוי די ני, וצירוי הזה בגימטריא ק'.